

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรที่จะให้มีการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๓/๒๕๖๑ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (เพิ่มเติม) ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ และมาตรา ๒๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการประชุมครั้งที่ ๔๔/๒๕๖๑ (๘) เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึงเขตด้วย

“ตำบล” หมายความว่ารวมถึงแขวงด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึงสำนักงานเขตด้วย

“สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครด้วย

ข้อ ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการบริหารงานบุคคล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ครอบคลุมถึงหรือมีปัญหาข้อขัดข้องในทางปฏิบัติในประเด็นอื่น ที่มีได้มีการระบุไว้ในระเบียบนี้ หรือมีความจำเป็นต้องยกเว้นการปฏิบัติหรือย่นระยะเวลาหรือขยายระยะเวลา การปฏิบัติตามระเบียบนี้ ซึ่งไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมาย ให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาอนุมัติเป็นรายกรณี

ข้อ ๖ ภายในสามวันนับจากวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนด จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมี ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อันถือได้ว่าเป็นที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยห้าสิบคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน โดยให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

(๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๔) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) และ (๓) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสามร้อยห้าสิบคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตาม (๓) มากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับ รองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยห้าสิบคน

ข้อ ๗ จังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็น เขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณา แบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน ดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมอำเภอต่าง ๆ เป็นเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ติดต่อกัน ความสะดวก ในการคมนาคมระหว่างกัน และการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ถ้าการรวมอำเภอในลักษณะนี้ จะทำให้มีจำนวนราษฎรมากหรือน้อยเกินไป ให้แยกตำบลของอำเภอออกเพื่อให้ได้จำนวนราษฎรพอเพียง สำหรับการเป็นเขตเลือกตั้ง แต่จะแยกหรือรวมเฉพาะเพียงบางส่วนของตำบลไม่ได้

(๒) ในกรณีที่มีการกำหนดพื้นที่ตามเกณฑ์ใน (๑) จะทำให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนไม่ใกล้เคียงกันหรือไม่มีสภาพเป็นชุมชนเดียวกัน ให้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งตามสภาพของชุมชนที่ราษฎรมีการติดต่อกันเป็นประจำในลักษณะที่เป็นชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและสามารถเดินทางติดต่อกันได้โดยสะดวก โดยจะต้องทำให้จำนวนราษฎรมีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีประกาศตามข้อ ๖

ข้อ ๘ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งตามข้อ ๗ อย่างน้อยสามรูปแบบเพื่อรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัดเป็นเวลาสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ซึ่งแต่ละรูปแบบต้องประกอบด้วย

(๑) รายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบล หรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้งแต่ละเขต

(๒) จำนวนราษฎรของแต่ละเขตเลือกตั้ง และผลต่างของจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งจากจำนวนเฉลี่ยราษฎรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนในจังหวัดนั้น

(๓) เหตุผลประกอบการเสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๔) แผนที่แสดงรายละเอียดของพื้นที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งแต่ละเขตเลือกตั้ง

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ในจังหวัดด้วย

ในกรณีพรรคการเมือง ส่วนราชการ หรือบุคคลใดต้องการรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งที่ปิดประกาศไว้ให้ขอคัดสำเนาจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยเสียค่าใช้จ่ายเองตามวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด

ข้อ ๙ ภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัด ตามข้อ ๘ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนำความเห็นและข้อเสนอแนะของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัด ประกอบการพิจารณาการแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดอีกครั้งหนึ่ง แล้วให้เสนอผลการพิจารณา รวบรวมสรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัด พร้อมผลการพิจารณาข้อเสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดอย่างน้อยสามรูปแบบเรียงตามลำดับความเหมาะสมต่อคณะกรรมการในวันถัดไป

ข้อ ๑๐ ภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับรูปแบบการแบ่งเขตตามข้อ ๙ จากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการประชุมพิจารณารูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งให้แล้วเสร็จ

ข้อ ๑๑ เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศการแบ่งเขตเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๒ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะมี และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอ หรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้งในคราวนั้น โดยถือเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศกำหนดไว้ตามข้อ ๑๑

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

อิทธิพร บุญประคอง

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง